

Processos de Pau

- ❑ A Somàlia es van celebrar converses de pau entre el Govern Federal de Transició (GFT) i la facció moderada de l'Aliança per al Re-Alliberament de Somàlia (ARS) a Djibouti, amb la facilitació de les Nacions Unides.
- ❑ A Darfur (Sudan), el grup armat d'oposició JEM va arribar a un principi d'acord amb el Govern amb la mediació de Qatar, encara que això no va impedir que continuessin els combats.
- ❑ A l'Afganistan, el cap dels serveis d'intel·ligència de l'Àrabia Saudita, el príncep Muqrin bin Abdulaziz al Saud, es va reunir amb representants del Govern afganès, en un possible intent de mediació entre la insurrecció talibana i les autoritats afganeses.
- ❑ El primer ministre de la Xina va expressar la disposició del seu Govern a conversar amb Taiwan sobre qüestions polítiques i militars per a aconseguir un acord de pau entre les dues parts.
- ❑ A Xipre, els líders de les dues comunitats van arribar a un ple acord sobre l'harmonització i cooperació entre el Govern Federal i els estats constituents.

En aquest apartat s'analitzen els conflictes armats o conflictes no resolts que han entrat en una fase de negociació formal, que estan immersos en un clar procés de pau, que estan explorant l'inici d'unes negociacions o que les han trencades o congelades per alguna raó. Entre els 52 processos analitzats, incloem comentaris a set conflictes en els quals no ha estat possible iniciar les negociacions o exploracions, com Senegal (Casamance), Somàlia (al-Shabab), Txad (UFR), Algèria, Colòmbia, Myanmar (SSA) i Sri Lanka. 32 es refereixen a conflictes armats actius, i 20 a conflictes no resolts definitivament.

3.1. Evolució dels processos de pau

Taula 3.1. Evolució de les negociacions a l'acabament del primer trimestre del 2009.			
Bé (7)	Amb dificultats (24)	Malament (17)	En exploració (4)
Somàlia (ARS)	<i>Mali (ATNMC)</i>	Nigèria (MEND)	<i>Níger (MNJ)</i>
Índia (DHD-N)	<i>Etiòpia-Eritrea</i>	<i>Etiòpia-Djibouti</i>	Filipines (NPA)
<i>Nepal (LTTE)</i>	Sudan (SLA)	Etiòpia (ONLF)	Turquia (PKK)
(Pakistan (TNSM)	Sudan (JEM)	Txad	Rússia (Txetxènia)
<i>Xina-Taiwan</i>	R. Centreafricana	Txad-Sudan	
<i>Tailàndia-Cambodja</i>	<i>Sàhara Occidental</i>	RDC (CNDP)	
<i>Xipre</i>	Índia (ULFA pro negoc.)	Uganda (LRA)	
	Índia (NDFB)	Afganistan	
	Índia (NSCM-IM)	Pakistan (Balutxistan)	
	Índia -Pakistan	Pakistan (Nord-oest)	
	<i>Nepal (Terai)</i>	<i>Xina-Tibet</i>	
	Filipines (MILF)	Myanmar (MNSP)	
	<i>Filipines (MNLF)</i>	<i>Geòrgia (Abkhàzia)</i>	
	Myanmar (DKBA)	<i>Geòrgia (Ossètia del Sud)</i>	
	Myanmar (UWSP)	Israel (Hamas)	
	Myanmar (KNU-KNLA)	<i>Israel-Síria</i>	
	Tailàndia (Sur)	Iemen	
	<i>Kosovo</i>		
	<i>Moldàvia (Transdnièster)</i>		
	<i>Armènia Azerbaidjan</i>		
	Iraq		
	Israel (ANP)		
	<i>Líban (Hezbollah)</i>		
	<i>Palestina</i>		

(En cursiva s'assenyalen els conflictes no resolts i que no es troben en fase de lluita armada o que en aquests moments no són catalogats de "conflicte armat". En la taula "d'exploració" només figuren els processos que inicien aquesta fase per primera vegada o després d'un llarg període de temps sense diàlegs o acostaments).

La gran part de les negociacions van tenir dificultats, i un nombre significatiu no va avançar. No obstant això, cal destacar avenços positius a Somàlia i Xipre, i l'inici de moviments exploratoris en quatre conflictes.

Processos de pau: evolució trimestral per regions

Àfrica

a) Àfrica Occidental

Malgrat que a l'acabament de desembre el ministre d'Afers Exteriors algerià, Mourad Medelci, va confirmar que les tasques de mediació entre el Govern de **Mali** i els rebels tuareg continuaven en marxa, a mitjan gener el ministeri de Defensa de Mali va anunciar que la principal base del grup armat **Aliança Tuareg del Nord de Mali (ATNMC)**, liderat per Ibrahim Ag Bahanga, havia estat destruïda després d'un operatiu de l'Exèrcit. Després d'aquests fets, el grup armat tuareg va emetre un comunicat en què sol·licitava reincorporar-se a les negociacions de pau, que tanmateix va rebre la negativa del Ministeri de Defensa. Davant la falta d'avenços, l'ATNMC va sol·licitar a la mediació algeriana que es reintegrés a les negociacions de pau. Setmanes després, **prop de 600 integrants d'aquest grup van lliurar les armes** en un acte públic celebrat a la ciutat del nord de Kidal. Els excombatents seran reintegrats en les Forces Armades o rebran ajuda governamental per a reintegrar-se en la vida civil. El líder del grup, no obstant això, es va refugiar a Líbia, país en què el president, **Moammar al-Gaddafi va fer una crida als grups Tuareg que operen al nord de Mali i Níger instant-los abandonar la lluita armada**.

A Niamey (capital de **Níger**), es va celebrar un fòrum sobre la pau al Sàhara, en el qual van participar representants dels Governos de Mali i Níger i membres destacats de la comunitat tuareg. Durant el fòrum es va recomanar la creació d'un **comitè encarregat de facilitar els contactes entre el Govern nigerià i el grup armat tuareg MNJ**, que opera al nord del país. La trobada es va celebrar amb la coordinació de l'alt comissionat del Níger per la restauració de la pau, l'antic rebel tuareg Mohamed Anakoun. El comitè estaria format per persones que gaudeixen de la confiança i el respecte de les parts, de responsables polítics, de membres de la societat civil, de caps tradicionals i líders religiosos. Des d'un mitjà local es va assegurar que el president nigerià Tandja Mamadou, havia sol·licitat al seu homòleg i president de torn de la UA, Moammar al-Gaddafi, que s'apliqués a fons en la resolució de la situació de violència. En aquest sentit, **l'MNJ hauria de remetre al mediador libi en el termini d'un mes les seves reivindicacions**. A mitjan març, **un nou grup va anunciar l'escissió de l'MNJ i es va mostrar favorable a iniciar el diàleg** per a restaurar la pau al nord del país. La facció, denominada **Niger Patriotic Front**, va assenyalar que la raó de la seva dissidència era la falta d'acord sobre la direcció del moviment respecte als líders de l'MNJ.

A la regió del Delta del Níger (**Nigèria**), al mes de gener el grup armat d'oposició **MEND** va declarar trencada la treva, que havia iniciat quatre mesos abans, després d'un atac de l'Exèrcit contra una de les seves faccions, el Niger Delta Vigilant, dirigida per Ateke Tom. Mentrestant, van continuar els segrestos de treballadors de les companyies petrolieres que operen a la regió. Al **Senegal**, finalment, a la fi de febrer el president Abdoulaye Wade va visitar la capital de la regió de Casamance, Ziguinchor, en un acte electoral i va demanar als membres de les faccions

armades de l'MFDC encara operatius a la regió que participessin en la construcció de la nació abandonant la lluita armada i compromentent-se amb la pau.

b) Banya d'Àfrica

Quant al contenciós entre **Eritrea i Djibouti**, a mitjan gener el Consell de Seguretat de l'ONU va aprovar una resolució en la qual exigia a Eritrea la retirada de les seves tropes i material militar de la zona en disputa amb Djibouti, Ras Doumeira, en el termini de cinc setmanes, el reconeixement de l'existència d'una disputa fronterera amb Djibouti per resoldre, i la cooperació amb les iniciatives diplomàtiques en curs de les Nacions Unides, la UA i la Lliga Àrab per a solucionar el contenciós amb Djibouti. En paral·lel, el Consell va celebrar la retirada de les tropes de Djibouti a les posicions prèvies a la confrontació, alhora que va condemnar la negativa d'Eritrea a fer el mateix. **El Consell també va lamentar que Eritrea hagués continuat rebutjant la visita d'una missió d'investigació o d'un representant especial del secretari general de l'ONU, que havia ofert els seus bons oficis per a resoldre el contenciós.** Alguns dies després, el president de Djibouti va afirmar que portaria a terme totes les iniciatives diplomàtiques possibles per a evitar una confrontació amb Eritrea, i va destacar que el seu país era víctima de la tensió fronterera a causa dels problemes d'Eritrea amb Etiòpia, que han fet que Eritrea hagi utilitzat Djibouti com a estatge de la situació regional.

Entre els diferents conflictes que ha d'afrontar **Etiòpia**, cal destacar que el grup armat d'oposició **ONLF**, que opera a la regió d'Ogaden, va sol·licitar a les Nacions Unides l'enviament d'una missió d'investigació a la zona perquè determinés els fets i perquè assistís a la població afectada després d'un atac de les Forces Armades etiòps que va causar la mort de desenes de civils. El grup també va instar la petroliera malàisia Petronas a prendre mesures de responsabilitat corporativa i mantenir-se fora de la regió mentre la població de la zona sigui víctima de les conseqüències del conflicte. Alhora, també la va instar que intentés fer un paper constructiu en la resolució del conflicte per a poder portar a terme els seus interessos econòmics en un marc de bona acollida per a l'empresa. Respecte al contenciós d'Etiòpia amb **Eritrea**, a mitjan gener el Ministeri d'Exteriors etiòp va anunciar que estava disposat a entaular un diàleg amb Eritrea per a resoldre la disputa fronterera. Poc després, el president libi i nou president de la UA, **Moammar al-Gaddafi va anunciar a Asmara, la capital eritrea, que llançaria una iniciativa per a resoldre el contenciós entre Eritrea i Etiòpia**, però el president eritreu va rebutjar qualsevol esforç o tipus de mediació.

A **Somàlia**, al començament de gener el **Govern etiòp va anunciar l'inici de la retirada dels 3.000 militars que es trobaven a Mogadiscio**. Les milícies islamistes favorables a la facció moderada de l'Aliança per al nou Alliberament de Somàlia (ARS) van ocupar diverses estacions de policia desocupades després de la retirada d'Etiòpia, per a prevenir una explosió de violència. Alguns dies després, i davant la impossibilitat d'iniciar una operació de manteniment de la pau, el Consell de Seguretat de l'ONU va aprovar una nova resolució en la qual celebrava l'ampliació del mandat de la missió de la UA AMISOM per part de l'organització africana fins el 16 de març del 2009. El Consell també va fer una crida als països membres de la UA perquè incrementessin el volum de tropes de la missió (actualment 3.500 dels 8.000 originalment previstos). En paral·lel es van celebrar converses de pau entre el **Govern Federal de Transició (GFT)** i la facció moderada de l'Aliança per al nou Alliberament de Somàlia (ARS) a Djibouti amb la facilitació de les Nacions Unides, que intenten conformar un govern amb la participació de totes les parts. Al final de gener, el **Parlament Federal de Transició, que treballa des de Djibouti, va elegir en segona volta el líder de l'Aliança per al nou Alliberament de Somàlia (ARS), l'islamista moderat Sheikh Sharif Sheikh Ahmed perquè sigui el nou president del Govern Federal de Transició (GFT)**. Això va tenir

lloc després de la retirada de la candidatura del fins aleshores primer ministre, Nur Hassan Hussein "Nur Adde", que va ser reemplaçat per Omar Abdirashid Shamarke, que en unes primeres declaracions havia anunciat que estava disposat a dialogar amb la insurrecció radical. Les autoritats de Somalilàndia van rebutjar participar en aquest procés perquè es consideren independents de Somàlia. El Parlament Federal de Transició va ser reformat per a donar cabuda a 149 dels més de 275 delegats de l'ARS presents a Djibouti, de manera que el Parlament es va ampliar a prop de 420 parlamentaris. Aquesta reforma es va dur a terme intentant respectar la fórmula del "4.5" acordada durant el procés de pau de Nairobi (celebrat entre el 2002 i el 2004, que va donar lloc al GFT), és a dir, una representació ponderada dels quatre grans clans del país i del conjunt de clans menors. **El líder del grup radical al-Shabab, Sheikh Mukthar Robow**, després de la captura de Baidoa (antiga seu del Parlament) que va tenir lloc després la retirada de les tropes etiòps, **va manifestar la seva oposició al nou president i al nou primer ministre**, acusant-los d'haver-se venut a Occident i a l'enemic etiòp. També va instar el país a incrementar els atacs contra l'AMISOM, que intentava ocupar el buit de poder deixat després de la retirada de les tropes etiòps. A la fi de febrer, el president del GFT reformat, Sharif Sheikh Ahmed, va acordar establir una treva i introduir la Xaria (Llei Islàmica) per a intentar reduir els enfrontaments amb els líders dels diferents clans i milícies. L'acord va arribar després de les converses mantingudes entre el nou GFT i sectors opositors d'alguns clans somalis amb la mediació de líders religiosos regionals.

Respecte a la situació a la regió de **Darfur (Sudan)**, al gener el president del Txad, Idriss Déby, es va reunir a París amb el líder de l'SLA Abdel Wahid al-Nur per a intentar implicar-lo en la iniciativa qatariana per a la reobertura de les negociacions de pau entre el govern sudanès i els grups armats de Darfur. Nur va assenyalar que el seu grup tenia precondicions per a poder reprendre les negociacions, concretament que el Govern es comprometés a desarmar les milícies *Janjaweed* de manera efectiva i a respectar l'acord d'alto el foc del 2004. D'altra banda, al gener, l'ambaixada dels EUA a Khartum va confirmar que **una delegació del grup armat JEM viatjaria a Washington en el marc de la iniciativa del Govern nord-americà per a donar suport al procés de pau a Darfur**. Representants d'aquest grup van viatjar també a Noruega, on les autoritats van insistir sobre la importància de la seva participació en el procés de pau amb mediació qatariana. En aquest sentit, la facció majoritària de l'SLA de Minni Minnawi, signant dels acords de pau del 2006 i enfrontada militarment al JEM, va sol·licitar participar en les futures negociacions de pau a Doha (Qatar) per a assegurar el seu paper de cara al futur de Darfur i el Sudan.

A mitjan febrer, el JEM va arribar a un principi d'acord amb el Govern després de reunir-se durant una setmana amb la mediació de Qatar a Doha, encara que això no va impedir que continuessin els combats. Segons l'acord de bona voluntat es procedirà a l'intercanvi de presoners, amb l'alliberament d'alguna de les persones que van ser detingudes a Khartum l'any passat per l'atac del JEM a les portes de la ciutat. Igualment, totes dues parts es van comprometre a aturar la violència contra els camps de desplaçats a la regió de Darfur. No obstant això, les parts no van acordar un alto el foc ni un cessament d'hostilitats. Malgrat que tant el JEM com la mediació de Qatar —encapçalada pel ministre d'exterior Ahmed Ben Abdallqah al Mahmud— van insistir que les actuals negociacions només eren un pas previ a la celebració d'una conferència de pau que estarà oberta a tots els grups i faccions que operen a Darfur, la resta d'actors armats van criticar durament el diàleg iniciat a Doha. Les dues parts (JEM i Govern) es van comprometre a continuar amb el diàleg amb mediació de Qatar, en el qual també participa el mediador de les Nacions Unides i la UA, Djibril Bassolé. La delegació del JEM va ser encapçalada pel seu líder, Khalil Ibrahim, mentre que la governamental va ser presidida per Nafie Ali Nafie. Qatar va convidar el Txad a participar també en les negociacions, ja que considera que el país veí és vital per a la construcció de la pau a Darfur.

Al començament de març, la **Cort Penal Internacional (CPI)** va ordenar l'arrest del president **Omar al-Bashir**, **acusat de crims de guerra i contra la humanitat** comesos des del 2003 a la regió de Darfur. L'organisme va desestimar l'acusació de genocidi, que també havia cursat el fiscal Luis Moreno-Ocampo, per falta de proves. L'anunci de l'ordre d'arrest va ser celebrat per organitzacions internacionals de drets humans i els països occidentals, mentre la UA, la Lliga Àrab i la Xina van lamentar que la decisió de la CPI pugui influir negativament en l'estabilitat del país i en el progrés de les negociacions de pau a Darfur. Egipte va demanar una reunió d'urgència del Consell de Seguretat de l'ONU per a ajornar la decisió de la Cort.

c) Grans Llacs i Àfrica Central

Al Txad, a mitjan gener diversos grups armats d'oposició es van unir contra el president Idriss Déby i van crear la **Union des Forces de la Résistance (UFR)**. Els grups van haver de negociar durant cinc mesos per a configurar aquesta aliança a causa de divisions i rivalitats entorn del lideratge. Els grups que formen part de la UFR són UDC (liderada per Abderraman Koulamallah), FSR (liderat per Ahmat Hassaballah Soubiane), RFC (Timane Erdimi), UFDD (Mahamat Nouri), UFCD (Adoum Hassabalah), UFDD-F (Abdelwahid Aboud Makkaye), CDR (Albadour Acyl Ahmat Achabach) i FPRN (Adoum Yacoub Koukou). També es va formar un nou grup armat a Camerun amb l'objectiu d'enderrocar el president Idris Déby; el grup, anomenat **Forces Progressistes pour l'Indépendance et la Renaissance (FPIR)**, va ser creat pel Forum for Exiled Chadians in Central Africa, conegut pel seu acrònim en francès FECAT. La proliferació de nous grups armats va deteriorar notablement la situació de seguretat i de respecte pels drets humans al país, i va augmentar les creixents tensions a la frontera entre el Txad i el Sudan, ja que els grups armats rebels i les milícies que reben el suport del Sudan van llançar importants ofensives en les últimes tres estacions seques, incloent els atacs de 2006 i 2008 contra la capital txadiana, N'Djamena. Aquestes tensions van motivar que, al febrer, l'emir de Qatar, Sheikh Hamad bin Khalifa al-Thani, visités N'Djamena per a mantenir converses amb el president txadià Idriss Déby i discutir sobre les relacions entre el Txad i el Sudan. De fet, la missió conjunta del Txad i el Sudan que havia de començar al principi del 2009 per a supervisar la situació a la frontera comuna encara no ha estat establerta, i el Govern del Sudan va anunciar que es posposava per segona vegada i de manera indefinida la reunió ministerial del grup de contacte de Dakar encarregat de la normalització de les relacions entre el Sudan i el Txad. El grup havia de discutir la posada en marxa de la missió conjunta de 1.000 soldats txadians i 1.000 de sudaneses juntament amb un destacament senegalès i congolès. Líbia es va comprometre a aportar dos milions de dòlars per a finançar el cost de l'operació. Mentrestant, el **Consell de Seguretat de l'ONU** va aprovar el **15 de març la resolució 1861** en la qual s'autoritza el relleu i ampliació de la missió de la UE (**EUFOR RCA/TCHAD**, composta per 3.200 militars) per a la missió de manteniment de la pau **MINURCAT**, composta per 5.200 militars i 300 policies. Els objectius seran prendre totes les mesures necessàries per a la protecció de la població civil, la facilitació del lliurament de l'ajuda humanitària i la protecció del personal i equips de les Nacions Unides. Tindrà un mandat inicial d'un any. L'àmbit d'acció seran les zones frontereres de la R. Centreafricana i el Txad amb la regió de Darfur.

A la **R. Centreafricana**, el president François Bozizé va dissoldre el Govern format el gener del 2008 pel primer ministre Faustin-Archange Touadéra i al dia següent va tornar a nomenar-lo primer ministre. Touadéra va nomenar el seu gabinet amb pocs canvis respecte a l'anterior, malgrat les disposicions establertes pel diàleg Polític Inclusiu (DPI) acabat al desembre. La coalició opositora UFVN va criticar aquesta qüestió àmpliament. Al febrer es va celebrar la primera reunió del comitè supervisor, acordat després de la quarta reunió del comitè de seguiment de l'acord global a què s'havia arribat a la capital gabonesa, Libreville, el passat juny de 2008. El Comitè, presidit per les Nacions Unides, està format per 15 membres. El delegat del

grup armat APRD, en representació de la insurrecció del país, i un delegat del Govern van ser nomenats primer i segon vicepresident respectivament. A la fi de febrer, no obstant això, el grup armat d'oposició FDPC, liderat per Abdoulaye Miskine, va atacar la localitat de Batongofo, 500 km al nord de Bangui. El líder de l'FDPC va afirmar que 400 excombatents pendents de beneficiar-se del programa de DDR havien reprès les armes. El Ministeri de Defensa va reconèixer l'atac però no la tornada a les armes dels 400 combatents. L'atac va tenir lloc dues setmanes després del perpetrat pel grup **Convention des Patriotes pour la Justice et la Paix (CPJP)** contra posicions de les Forces Armades centreafricanas a mitjan febrer a la localitat de Bossembélé (160 km al nord-oest de Bangui). Aquest darrer atac reclamava l'aplicació estricta dels acords i recomanacions que totes les parts havien acordat en el Diàleg Polític Inclusiu. Per la seva banda, el líder de l'FDPC, i el de l'MLCJ, **Abakar Sabone**, van signar el 16 de febrer un comunicat conjunt en què amenaçaven amb la represa de la guerra. Tots dos moviments van criticar igualment el nomenament de Jean Jacques Demafouth per a el càrrec de vicepresident del Comitè de Supervisió del DDR, nominació que s'havia establert en els acords de Libreville sense el seu beneplàcit. Malgrat els contratemps, al març les Nacions Unides van considerar que les converses de pau del passat mes de desembre representaven una oportunitat per a la consolidació de la pau al país. En aquest sentit, es van establir diversos comitès en les àrees de governabilitat i política; seguretat i grups armats; i qüestions socioeconòmiques. Alhora, es va arribar a diversos acords, entre els quals es troben l'establiment d'un Govern d'integració o la celebració d'eleccions el 2009 o el 2010. El President libi, **Moammar al-Gaddafi**, va rebre el seu homòleg centreafricà, **François Bozizé**, per a discutir l'evolució del procés de pau a la República Centreafricana. L'objectiu de la visita era aconseguir l'ajuda del líder libi després del malestar que havia mostrat per l'aplicació dels acords per part d'alguns grups armats com l'MLCJ o el CPJP. Finalment cal destacar que un contingent de 200 soldats de Togo es va sumar a la missió de manteniment de la pau de l'ONU a la R. Centreafricana i el Txad (MINURCAT) operativa des de mitjan març. Rússia també es va sumar al contingent de la MINURCAT amb l'enviament d'un hospital militar i una unitat d'enginyers, que s'afegeixen a la unitat d'aviació que ja havia compromès.

Respecte a la situació a l'Est de la **RD Congo**, a principi de gener va fer-se patent una important divisió entre els membres de la rebel·lió tutsi congoleesa **CNDP**. El detonant va ser l'anunci en un comunicat fet públic pel líder militar (cap de l'Estat Major) de la rebel·lió, **Bosco Ntaganda**, de l'expulsió del lideratge del grup del general **Laurent Nkunda**, per raons de mala governabilitat. El segon cap de l'Estat Major, **Makenga Sultani**, juntament amb un sector d'alts càrrecs i comandants del grup armat, van manifestar la seva lleialtat a Nkunda i van acusar Ntaganda d'alta traïció, tot destacant que no tenia cap autoritat per a deposar Nkunda. Aquest fet va posar de manifest l'existència de dos blocs en el grup: per una banda, el sector de **Mushaki**, al territori **Masisi** de l'oest de la regió nord de la província, feu de Ntaganda i on aquest s'hauria reunit amb diversos caps militars del CNDP favorables a la seva decisió; i, per altra banda, el sector de **Rutshuru**, al nord de Goma, feu del lideratge del CNDP favorable a Nkunda. Ntaganda, àlies "Terminator", és buscat per la CPI per crims de guerra, concretament per abducció de menors a Ituri, ja que havia format part de l'UPC, el líder de la qual, **Thomas Lubanga**, en l'actualitat es troba a La Haia). En qualsevol cas, al començament de l'any es van reprendre les converses directes entre el grup armat CNDP, liderat per **Laurent Nkunda**, i el Govern congolès, amb la mediació de **Benjamin Mkapa**, expresident tanzà i representant de la UA per al conflicte juntament amb el representant de l'ONU, **Olusegun Obasanjo**. No obstant això, pocs dies després, **Laurent Nkunda** va ser arrestat en una operació militar conjunta entre les Forces Armades ruandeses i congoleeses. A més a més, la facció del grup armat d'oposició tutsi CNDP liderada pel general **Bosco Ntaganda**, àlies "Terminator", juntament amb 10 alts càrrecs més de la rebel·lió, que dies abans havien assegurat la deposició del general **Laurent Nkunda**, capdavanter del moviment, van fer una declaració el 16 de gener en la qual anunciaven la fi de les hostilitats contra les Forces Armades congoleeses. La declaració va ser signada a Goma, la capital de Kivu

Nord, en presència del ministre de l'Interior congolès i el cap de l'Estat Major ruandès, James Kabarebe. Després de l'acord, la facció va anunciar que s'integraria en les Forces Armades i que estava disposada a col·laborar en l'ofensiva contra el grup armat d'oposició hutu ruandès FDLR. Entre 3.500 i 4.000 soldats de les Forces Armades ruandeses van penetrar en territori congolès en el marc d'una operació conjunta acordada entre la RD Congo i Ruanda per a combatre el grup armat d'oposició hutu ruandès FDLR, entre els membres del qual es troben responsables del genocidi del 1994. No obstant això, al començament de febrer el president congolès, Joseph Kabila, va anunciar que les Forces Armades ruandeses i ugandeses haurien d'abandonar la RD Congo al final del mes. El nou líder del CNDP, Desiré Kamanzi, va afirmar que no reconeixerà els resultats de les converses de pau que tinguin lloc a Nairobi.

L'intent d'obrir un procés a **Uganda** amb el grup armat d'oposició **LRA** es va veure de nou truncat en el primer trimestre, després que el grup va portar a terme una gran ofensiva amb massacres de població civil i saquejos i destrucció d'habitatges a localitats de la regió d'Haut Uélé (al nord-est de la RD Congo, zona fronterera amb el sud del Sudan), que van causar la mort d'entre 400 i 500 persones durant l'última setmana de l'any 2008. A mitjan gener, un comunicat suposadament procedent del líder del grup armat d'oposició LRA, **Joseph Kony**, va decretar la dissolució de l'**aleshores equip negociador** en les converses de Juba, encapçalat per David Nyekorach Matsanga, canvi que ja es va produir diverses vegades al llarg del passat any. Enmig de l'habitual confusió, Matsanga va afirmar que aquesta declaració no procedia de Kony, ja que recentment s'havien comunicat i ell havia confirmat que estava satisfet amb el seu treball. Com a mostra de la **progressiva desintegració del grup**, a la fi de gener aparentment es va confirmar la **rendició del vicecomandant de l'LRA**, Okot Odhiambo, que es va posar en contacte amb l'OIM per a anunciar la seva deserció de les files del grup. El president ugandès, Yoweri Museveni, va prometre concedir l'amnistia al vicecomandant de l'LRA, Okot Odhiambo, i a altres membres del grup si s'entregaven, després de l'anunci realitzat per aquest i pel tercer líder de l'LRA, Dominic Ongwen, de la seva renúncia a la lluita armada i els contactes amb l'OIM.

d) Magreb

A Algèria, a mitjan gener, l'antic cap fundador del Grup Salafista per a la Predicació i el Combat (GSPC), Hassan Hattab, va fer de nou una crida als islamistes armats a Algèria perquè deposin les armes i es beneficiïn de la Carta per a la Reconciliació Nacional. Hattab va apel·lar a la situació a Gaza i al moment en què, en la seva opinió, la nació musulmana havia estat atacada pels sionistes, de manera que va convidar els combatents a tornar a la societat. També, Hattab va expressar condemna i penediment pels actes comesos en el passat. Després de l'atac del 19 d'agost a Algèria, que va causar la mort de 43 persones, l'antic cap del GSPC també havia cridat els islamistes a renunciar a la lluita armada.

Quant a les negociacions entre el Marroc i el Frente POLISARIO pel **Sàhara Occidental**, a principi de gener el secretari general de l'ONU, Ban Ki-moon, va nomenar Enviat Personal pel **Sàhara Occidental** el diplomàtic Christopher Ross, antic ambaixador dels EUA a Síria i Algèria, que al febrer va visitar per primera vegada la regió i es va declarar partidari de buscar una solució al conflicte que tingués en compte el dret a l'autodeterminació de la població saharauí. També cal destacar que a mitjan març un informe de la delegació del Parlament Europeu que recentment havia visitat el Sàhara Occidental va afirmar que el mandat de la MINURSO hauria d'incloure la supervisió dels drets humans en aquest territori.

Amèrica Llatina

Pel que fa al conflicte de Colòmbia, al principi de febrer Alfonso Cano, màxim dirigent de les FARC, va expressar que el seu moviment guerriller tenia voluntat de dialogar amb l'actual Govern, sempre i quan es donessin les garanties necessàries per als seus portaveus, i va reiterar la plataforma bolivariana per a un nou govern, continguda en 11 punts o demandes. El Govern, per la seva banda, va anunciar que enfortiria el poder dissuasiu de les Forces Armades a la frontera amb Colòmbia, enfront de les incursions al seu territori per part de les guerrilles de les FARC o fins i tot dels militars colombians. Paral·lelament, i enmig de fortes controvèrsies i dificultats, es va portar a terme l'alliberament de sis dels ostatges en mans de les FARC, amb el suport logístic de Brasil, l'acompanyament de la senadora Piedad Córdoba i el grup de Colombianos i Colombianas por la Paz, i sota la responsabilitat del Comitè Internacional de la Creu Roja. L'Alt Comissionat per la Pau, Luis Carlos Restrepo, va presentar la seva dimissió irrevocable després que el president Uribe no respectés la decisió d'impedir l'accés dels mitjans de comunicació als llocs on havien de ser traslladats els ostatges després del seu lliurament a la comissió humanitària. No obstant això, Luis Carlos Restrepo va manifestar que es dedicaria a la política per a unir els grups partidaris del president Uribe. A mitjan febrer, l'ambaixador dels EUA a Bogotà, William Brownfield, va sorprendre l'opinió pública quan va afirmar que el Govern del seu país estava disposat a escoltar propostes que contribuïssin a una solució del conflicte colombià i a estudiar la situació jurídica dels presos de les FARC en presons del seu país. Per la seva banda, la senadora Piedad Córdoba i personalitats membres de Colombianos i Colombianas por la Paz (CCP) es van reunir per a definir els termes de la tercera carta a les FARC i la primera a l'ELN. Pel que fa a les cartes, un dels membres del grup va afirmar que s'insistirà a les FARC sobre l'abandonament del segrest com a pràctica i s'intentarà afavorir comportaments de respecte a la població civil mentre duri la confrontació militar; d'altra banda, amb l'ELN s'insistirà en les negociacions amb el Govern per a concretar l'Acord Base, paralitzat des de l'octubre del 2007. El president de la Conferència Episcopal de Colòmbia, monsenyor Rubén Salazar, va dir a l'inici de l'Assemblea Nacional de Bisbes que si hi hagués interès comú entre les parts, Govern i guerrilles, l'Església podria contribuir a crear un ambient que faciliti el diàleg i la concertació, i va assegurar que "la solució al conflicte és negociada, no militar".

Àsia i Pacífic

a) Àsia meridional

A l'Afganistan, a mitjan gener el cap dels serveis d'intel·ligència de l'Aràbia Saudita, el príncep Muqrin bin Abdulaziz Al Saud, es va reunir amb representants del Govern afganès, fet que es podria interpretar com un intent de mediació entre la insurrecció talibana i les autoritats afganeses. El representant saudita es va reunir amb el president afganès, Hamed Karzai, i membres del seu gabinet, i també amb líders de l'oposició política. El president Hamed Karzai va afirmar no obstant que les negociacions amb els talibans solament es podien dur a terme per la via governamental, després de l'aparició d'algunes informacions segons les quals soldats danesos havien mantingut converses amb líders locals entre els quals es trobaven representants talibans. Setmanes després, l'enviat del president nord-americà, Richard Holbrooke, va afirmar que guanyar la guerra de l'Afganistan seria molt més dur que guanyar la de l'Iraq, i va anunciar un canvi en la política nord-americana envers aquest país. Holbrooke es va reunir amb el president Hamed Karzai a Alemanya. Els EUA esperen que el total de tropes nord-americanes desplegades al país sigui de 66.000, després que el president Barack Obama aprovés l'enviament addicional de

17.000 soldats. Holbrooke va afirmar que únicament un 5% dels militants talibans a l'Afganistan pertanyien a la facció més dura del moviment, i que la resta podrien ser persuadits perquè abandonessin les armes. Holbrooke va assenyalar també que aproximadament el 25% són persones frustrades amb la política del Govern, i el 70% es van unir a les milícies únicament a canvi de diners i armes. No obstant això, **l'enviat nord-americà va assenyalar que descartava negociacions amb el nucli dur de la insurrecció talibana**, i també es va mostrar contrari als acords recents amb la insurrecció talibana pakistanesa. Al març, un portaveu dels talibans, Qari Yousuf Ahmadi, va rebutjar les informacions que apuntaven que el líder talibà, el mul·là Omar, hauria donat llum verda a l'inici de converses de pau. Ahmadi va afirmar que les converses no tindran lloc mentre continuï la presència de les tropes estrangeres al país. Per la seva banda, el president nord-americà, **Barack Obama, va assenyalar que la reconciliació amb els talibans podria ser una iniciativa important en un conflicte armat en el qual no és previsible una victòria militar nord-americana**. La coordinadora de la unitat de gènere i justícia de l'UNIFEM, Najia Zewari, va reivindicar la participació de les dones afganeses en les negociacions amb els talibans. Zewari va expressar preocupació per la incertesa de la participació de les dones en les negociacions o de la inclusió de les qüestions de gènere en l'agenda.

Pel que fa als diferents conflictes armats que afronta **l'Índia**, cal assenyalar que a l'estat d'Assam, al començament de gener les companyies Alpha i Charlie del batalló 28è de l'**ULFA**, que havien anunciat un alto el foc de manera unilateral al mes de juny, van crear una **nova organització a la qual van anomenar ULFA Pro-Negociacions**, encapçalada per Mrinal Hazarika. A més a més, van anunciar que renunciaven a la demanda de sobirania i independència, i que treballarien per aconseguir més autonomia de l'estat d'Assam. No obstant això, aquesta facció va assenyalar que l'exigència del Govern de depositar les armes com a condició indispensable per a mantenir negociacions de pau era inacceptable i va amenaçar que reiniciaria l'activitat armada si no s'iniciaven converses. Malgrat això, el Govern va anunciar inicialment que reforçaria les operacions contra aquest grup armat, i va descartar de moment acostaments al grup. També es van reforçar els controls a la frontera amb Banglad Desh i Bhutan. Pocs dies després, tanmateix, **el Govern va anunciar un enduriment de les condicions per als grups armats amb els quals manté acords d'alto el foc**, que hauran de designar campaments per a l'acantonament dels seus membres. El Govern va informar també que la facció de l'ULFA favorable a les negociacions havia renovat la petició de dur a terme converses amb el Govern i es va mostrar favorable a acceptar un **acord en el marc de la Constitució**. Al febrer, un dirigent de la facció Pro-Negociacions de l'ULFA, Mrinal Hazarika, va afirmar que aquest grup armat mantenia estrets contactes amb els serveis d'intel·ligència pakistanesos i bengalins. D'altra banda va proposar en un manifest que s'estableixi un sistema de ciutadania dual que permeti considerar tots aquells que vivien en el territori d'Assam abans de la colonització britànica "indígenes" i aquells que han emigrat de diferents zones de l'Índia i que tenen l'estatus de ciutadans, "ètnics". El terme "assamès" serviria per agrupar els dos col·lectius. El grup va destacar la necessitat que es creï una cambra alta al parlament de l'estat, en la qual podrien ser representats tots els grups assentats permanentment, com els bengalins, biharis, marwaris, panjabis i nepalesos. Pel que fa a les negociacions amb l'**NDFB**, al començament de gener el Govern va anunciar **l'extensió de l'acord d'alto el foc amb l'NDFB per sis mesos més**. L'anunci es va produir després que el grup armat destituís el seu líder, Ranjan Daimary, i l'expulés de l'organització per negar-se a acceptar la destitució. Tot això va tenir lloc en un context d'acusacions a Daimary per la seva suposada implicació en l'onada d'atemptats del mes d'octubre a Assam. **L'NDFB va assenyalar que el grup no ha de ser responsabilitzat de les accions d'uns pocs**. No obstant això, el Govern va manifestar que l'acord seria suspès immediatament si hi havia violacions a l'alto el foc. D'altra banda, **l'acord d'alto el foc amb el grup armat d'oposició DHD (N) també es va estendre per un any més després de les negociacions mantingudes per representants dels governs central i estatal i pel grup insurgent**. El DHD (N) es va mostrar satisfet pel resultat de la trobada.

A l'estat de **Nagaland**, a mitjan gener el grup armat d'oposició NSCN (IM) va posar en llibertat cinc membres de les forces de seguretat, que havien estat retinguts pel grup durant algunes hores. La posada en llibertat es va produir gràcies a la intervenció de diverses organitzacions de la societat civil. El grup armat va advertir al Govern que no toleraria la presència de les forces de seguretat a les rodalies dels campaments on els seus integrants es troben acantonats. Dies després, el ministre cap de l'estat, Neiphiu Rio, va expressar la seva satisfacció per la gradual reducció dels enfrontaments entre faccions. Per la seva banda, **el líder de l'NSCN-IM, Isaac Chisi Swu, va mostrar el seu compromís amb la resolució del conflicte per la via pacífica**. Al final de febrer, tanmateix, es va imposar el toc de queda a Imphal, a l'estat de Manipur, com a conseqüència dels disturbis originats després de l'assassinat de tres funcionaris del Govern al districte d'Ukhrul. L'assassinat pot haver estat comès per integrants de l'NSCN-IM. El grup armat va afirmar que castigaria els responsables del crim i **va assenyalar que no pot ser considerat un acte del grup armat sinó que es tracta d'una acció individual**. L'NSCN-IM va demanar que les circumstàncies no fossin utilitzades per a malmetre el procés de pau.

Pel que fa al contenciós entre l'Índia i el Pakistan pel Caixmir, a mitjan febrer la **Polícia pakistanesa va detenir el dirigent del grup armat d'oposició Hizbul Mujahideen, Muzaffar Ahmad Dar**, comandant en cap d'operacions del grup armat. L'assessor d'Interior del Govern pakistanès Rehman Malik va declarar que els atemptats que van tenir lloc a Mumbai el mes de novembre del 2008 podrien haver estat parcialment organitzats al Pakistan, i va anunciar la detenció de diverses persones vinculades a aquests fets i que podrien ser integrants de l'organització armada Let. Les declaracions van ser celebrades pel Govern indi, ja que les discrepàncies al respecte entre els dos Governos havien provocat una crisi diplomàtica i una escalada de la tensió. El Govern indi va afegir que esperava que l'Executiu pakistanès desmantellés la infraestructura terrorista al país. Per la seva banda, un portaveu de LET va negar de nou la vinculació del grup amb els atemptats i va condemnar l'actitud del Govern pakistanès.

Al **Nepal**, a mitjan gener els principals partits polítics van acordar el repartiment de càrrecs per a presidir els diferents comitès que s'encarregaran de la redacció de la Constitució. Els partits CPN-M i CPN-UML van acordar un repartiment pel qual el primer encapçalarà set comitès i el segon cinc, igual que l'NC. Els partits madhesis de la regió de **Terai** lideraran un comitè cadascun. D'altra banda, el primer ministre, Pushpa Kamal Dahal, va anunciar que es reforçaran les mesures de seguretat a la regió de Terai després d'un manifest deteriorament de la zona. La Policia va enviar reforços a diferents ciutats, ja que **més de 20 grups armats continuen actius en aquesta regió**. Al començament de febrer, va haver-hi diversos episodis de violència durant la vaga general convocada al sud del país per l'organització Tharu Welfare Council, que representa a la comunitat ètnica tharu. La vaga es va convocar en protesta per la decisió governamental de reservar quotes de llocs de treball governamentals per a la població madhesi. **La Tharu Welfare Council va expressar el seu desacord amb la decisió governamental d'agrupar tota la població que habita al sud del país amb aquesta classificació, ignorant la diversitat ètnica**. D'altra banda, es va formar un grup armat d'oposició tharu, **Tharuhat Autonomous State Council**, que reivindica el control dels recursos naturals per part de la població tharu i la defensa dels drets d'aquesta població indígena. El grup va afirmar que estava integrat per 375 persones. Va contribuir a complicar la situació el fet que, al final de febrer, la facció madhesi escindida del partit maoista CPN-M, que governa actualment, va advertir que prendria les armes si no accedia a les seves reivindicacions, entre les quals s'inclou la concessió de terres a camperols de la regió que no en posseeixen, i compensacions econòmiques per a les famílies de les persones que van morir durant la revolta popular del 2006 que va posar fi al règim del rei Gyanendra, entre d'altres. Com a aspecte positiu, el Govern va arribar a un acord de cinc punts amb el grup armat d'oposició **Liberation Tigers of Terai Eelam (LTTE)** després de les negociacions mantingudes a Birgunj.

L'acord estableix que la seguretat dels integrants del grup serà garantida pel Govern mentre durin les negociacions, i el grup armat es va comprometre a no dur a terme activitats armades durant el període de diàleg. Al març va haver-hi enfrontaments entre policia i manifestants a la zona de Chitwan durant la celebració de protestes per part de la comunitat tharu. No obstant això, després d'arribar a un acord amb el Govern la vaga general va ser desconvocada. **L'acord contemplava que la població tharu no seria classificada en la mateixa categoria que la població madhesi, cosa que els privaria de quotes específiques per a accedir a llocs governamentals.** Aquesta era la principal reivindicació del grup. A més a més, van acusar el Govern maoista d'haver traït la promesa de garantir més autonomia. Algunes de les organitzacions que van protagonitzar les protestes eren els grups JTSC, FIP i JMNSC.

Pel que fa als diferents conflictes i les negociacions actives a diverses zones del Pakistan, cal assenyalar que a la regió del **Balutxistan**, al començament de gener **els grups armats d'oposició BLA, BRA i BLF van anunciar la fi de l'alto el foc decretat de manera unilateral quatre mesos abans.** Un portaveu del BLA va assenyalar que s'havia declarat l'alto el foc amb l'objectiu d'obtenir una resposta per part del Govern, però que la continuació de l'operació militar els portava a reprendre immediatament les activitats armades. A mitjan març, a més a més, **el Govern dels EUA estava considerant la possibilitat d'expandir les operacions militars al Pakistan i portar atacs contra bases talibanes al Balutxistan**, zona on resideixen els màxims líders del moviment talibà. La intenció podria ser atacar una zona a les proximitats de Quetta considerada un santuari talibà. Pel que fa a la **Província de la Frontera Nord-occidental del Pakistan**, es van multiplicar tant els enfrontaments com els acostaments entre les forces de seguretat i els grups insurgents talibans a la zona de Swat. Les Nacions Unides van assenyalar que es preveia el desplaçament de més de 600.000 persones durant aquest any a causa dels enfrontaments. Davant d'aquesta situació, el primer ministre, Yusuf Raza Gillani, va afirmar que el Govern canviaria la seva estratègia de contrainsurrecció a Swat per a evitar els danys col·laterals. Gillani va assenyalar que davant el fracàs del diàleg, només es va poder optar per la via militar. Malgrat això, i continuant amb l'estratègia de l'any anterior d'apropar-se a alguns grups talibans, a mitjan febrer **el Govern va signar un acord amb l'organització talibana Tehreek-i-Nafaz-i-Shariat-i-Mohammadi** -- encapçalada per Maulana Fazlullah i integrant de la coalició talibana Tehrik-e-Taliban Pakistan (TTP). Amb aquest acord, **el Govern va accedir a la imposició de la xaria a la regió Malakand, que inclou la vall de Swat.** Els talibans van anunciar un alto el foc unilateral de deu dies per tal de facilitar l'aplicació de l'acord i van assenyalar que la possibilitat de prolongar de manera permanent l'alto el foc dependria del compliment de l'acord per part del Govern. El Govern dels EUA va mostrar preocupació per l'acord de Swat i va assenyalar que es tractava d'una rendició davant la insurrecció talibana. **El Govern, per la seva banda, va negar que s'hagués arribat a un acord de pau amb la insurrecció talibana a Bajaur**, a les Àrees Tribals Federals administrades. Fonts oficials van assenyalar que l'operació militar continuaria tal com estava previst, tot i la declaració unilateral d'alto el foc per part dels talibans després de les negociacions **entre la tribu Mamoond i el Govern**, i l'anunci de les forces de seguretat de no dur a terme cap acció contra la insurrecció. A Bajaur s'havia creat una operació militar des del mes d'agost passat, que ha causat la mort de 2.000 persones i el desplaçament de 200.000.

A **Sri Lanka**, malgrat que gairebé es va poder derrotar l'LTTE, que va perdre gran part dels territoris sota la seva influència, l'Índia va instar el Govern perquè s'iniciés un procés per a arribar a una solució política del conflicte. Després de la visita a l'illa del secretari d'Exteriors, Shivshankar Menon, l'Executiu indi va assenyalar que el president singalès, Mahinda Rajapakse, es va mostrar favorable a avançar cap a un procés polític. Rajapakse va afirmar que els problemes de les relacions ètniques es solucionarien per la via política, però que el terrorisme seria combatut militarment. Menon es va reunir amb representants de tots els partits polítics, incloent el principal partit opositor, UNP, i el partit tàmil afí a l'LTTE, el TNA. Al febrer, les

Forces Armades van negar que hi hagués cap possibilitat d'una rendició negociada de l'LTTE, i van assenyalar que la rendició hauria de donar-se de manera incondicional. A més a més, van rebutjar que es pogués concedir cap tipus d'amnistia als alts rangs de l'LTTE, encara que sí seria possible concedir-la als soldats de baix rang a canvi de processos de reintegració a la vida civil. El secretari de Defensa va afirmar que tampoc es firmaria cap acord d'alto el foc, ja que aquests han estat utilitzats per l'LTTE amb anterioritat per al rearmament. El Govern de Sri Lanka va informar a més que obriria cinc 'poblats d'assistència social' que acollirien els tàmls que fugissin de la selva on l'Exèrcit havia immobilitzat els rebels. Aquests poblats estaran envoltats de filats i llocs de control, i no es permetrà sortir als joves ni a les persones solteres, cosa que va motivar la crítica de nombrosos grups de drets humans. A mitjan març, l'alta comissionada dels drets humans de les Nacions Unides, Navi Pillay, va afirmar que **el Govern i l'LTTE podrien estar cometent crims de guerra** i va demanar a les dues parts que posessin fi immediatament a les hostilitats. Més de 2.800 civils han mort i 7.000 més han resultat ferits en els dos últims mesos.

b) Àsia Oriental

Al començament de març, el primer ministre de la Xina va expressar la disposició del seu Govern a entaular converses amb Taiwan sobre qüestions polítiques i militars per tal d'aconseguir un acord de pau entre les dues parts. Per la seva banda, el Govern taiwanès va expressar el seu desig d'abordar primer les relacions econòmiques i, en segon lloc, les qüestions polítiques. Segons algunes fonts, el sentiment de rebuig de la Xina continental que encara persisteix en bona part de la societat taiwanesa no aconsellava abordar a curt termini els afers polítics. Pel que fa al conflicte sobre el Tibet, al final de febrer i coincidint amb el 50è aniversari de l'ocupació de la regió, el Govern xinès va publicar un informe en el qual es nega a concedir la independència o amplis marges d'autonomia al Tibet i acusa de nou el dalai-lama de provocar inestabilitat a la regió.

c) Sud-est Asiàtic

A les Filipines, a mitjan gener l'exdirector de la Policia i fins aleshores vicedirector general del Consell Nacional de Seguretat, **Avelino Razon, va ser nomenat nou conseller presidencial per al procés de pau** en substitució d'Hermogenes Esperon, que va ser nomenat màxim responsable del Presidential Management Staff. Pel que fa al procés de negociació amb el MILF, al començament de l'any el nou cap del panel negociador del Govern amb el grup, Rafael Seguis, va anunciar que el seu equip viatjaria en breu a Kuala Lumpur per a discutir amb el Govern de Malàisia, facilitador de les converses en els darrers anys, la represa del procés negociador. El MILF va celebrar el viatge del panel negociador governamental a Malàisia però a la vegada va recalcar la negativa a reiniciar les converses fins que el Govern no posi fi a l'ofensiva militar contra el grup en diverses zones de Mindanao. El president de Timor-Leste, Jose Ramos-Horta, es va mostrar disposat a col·laborar en la resolució del conflicte a Mindanao si ho volen el Govern filipí i el MILF. Segons l'organització Initiative for International Dialogue, que ha proposat que Ramos-Horta s'impliqui en el procés negociador, el president podria complementar les tasques de facilitació portades a terme per Malàisia. Al final de gener, la presidenta Gloria Macapagal Arroyo va declarar que havia ordenat a l'equip negociador governamental la represa de les converses de pau amb el MILF. Arroyo també va sol·licitar la implicació de la comunitat internacional, referint-se específicament a Malàisia, Brunei, Japó, Líbia, EUA, la UE i l'Organització de la Conferència Islàmica. El MILF, no obstant això, va assenyalar que **només tornaria a la taula de negociació si es resolva la suspensió del fallit acord sobre dominis ancestrals del poble moro**, si les Forces Armades posaven fi a la seva ofensiva militar i si l'International Monitoring Team investigava les violacions de drets humans comeses a Cotabato del Norte, Lanao del Norte i Sarangani. Al febrer, Razon va assenyalar que **el Govern treballarà**

en diverses mesures de creació de confiança, i es va mostrar disposat a revisar la natura i l'estructura del procés de facilitació per a millorar-les. **El Govern va dur a terme consultes amb diferents experts internacionals**, incloent una delegació britànica que va participar en les negociacions de pau a Irlanda del Nord. A més a més, un equip del Centre per al Diàleg Humanitari es va reunir amb diversos líders del MILF, per tal de desbloquejar el procés mostrant al grup armat la voluntat de personalitats com l'exsecretari general de l'ONU, Kofi Annan, o l'exmandatari britànic, Tony Blair, de trobar una solució per a posar fi a dècades de violència. D'altra banda, diversos parlamentaris van donar suport a la creació d'una comissió parlamentària (amb membres del Senat i la Cambra de Representants) sobre les negociacions amb el MILF. L'objectiu de la comissió és aconseguir molta més transparència sobre el procés negociador i evitar tensions com les dels dies previs a la frustrada signatura de l'acord sobre territoris ancestrals del poble moro.

Pel que fa a les negociacions amb el grup MNLF, al començament de febrer el Govern va aprovar una **Ordre Executiva per a esmenar la Llei Orgànica que va crear la Regió Autònoma del Mindanao Musulmà (RAMM)**. Segons el Govern, l'Ordre Executiva té la intenció de visualitzar els avenços en les negociacions amb l'MNLF per a aplicar plenament l'acord de pau del 1996, a més de garantir la plena autonomia del poble moro i satisfer les seves aspiracions d'autodeterminació. Al març, l'MNLF va declarar que havia iniciat converses amb el MILF per a acostar posicions i plantejar una solució comuna al conflicte a Mindanao. Pel que fa als intents de reprendre converses amb el grup armat d'oposició NPA i el seu braç polític, l'NDF, al final de febrer el conseller presidencial per al procés de pau, **Avelino Razon**, va declarar que en un o dos mesos podrien reprendre els contactes informals amb l'NDF per tal de reprendre el procés de negociacions formals, interromput el 2004. Segons Razon, el Govern podria estar considerant acceptar bona part de les 13 condicions exigides per l'NDF per a reprendre les converses de pau, fins i tot sense una declaració d'alto el foc prèvia. Altres qüestions plantejades per l'NDF són la indemnització de les víctimes del règim de Ferdinand Marcos, la retirada del grup de les llistes d'organitzacions terroristes de la UE i els EUA, la persecució i assassinat d'alguns dels alts responsables de l'NDF o del Partit Comunista de Filipines o l'aplicació dels acords signats prèviament. Per la seva banda, **l'NDF es va mostrar disposat a reprendre les converses en el punt en què es van estancar el 2004** si el Govern acceptés algunes de les seves demandes.

Amb relació als diferents grups armats que operen a Myanmar, al començament de gener el Govern va informar que els integrants del grup armat d'oposició **DKBA** –creat com una escissió del KNU –hauran de prestar serveis com a guardes fronterers. El Govern va anunciar-ho al grup armat, amb el qual manté un acord d'alto el foc, després de reunir-se a Naypyidaw. No obstant això, **no serà necessari el desarmament de l'organització**. Alguns membres d'alt rang del grup podrien desertar per mostrar el seu desacord amb aquesta decisió governamental, que respon a les mesures contemplades en la nova Constitució recentment aprovada. Paral·lelament es van produir enfrontaments entre el DKBA i el KNLA (braç armat del KNU). El **KNLA** va assenyalar que la veritable intenció del DKBA era el control de la regió per a establir relacions comercials amb el Govern tailandès, ja que la zona és rica en or, zinc, estany i fusta de teca. D'altra banda, el grup armat d'oposició **UWSP**, que manté un acord de l'alto el foc amb el Govern, va proposar la creació d'una regió autònoma especial al territori sota el seu control. Sembla que el grup armat signa els seus documents oficials amb la denominació Govern de l'estat de Wa, regió especial autònoma, Unió de Myanmar. Actualment la zona Wa es troba integrada en la regió especial 2 de l'estat Shan. Prop de 20.000 integrants de l'UWSA (braç armat de l'UWSP) estan desplegats a la zona fronterera amb Tailàndia i la Xina. El grup armat d'oposició mon **NMSP**, que manté un acord d'alto el foc amb el Govern des del 1995, va anunciar que no participarà en les eleccions del 2010. La raó adduïda van ser la falta d'atenció a les seves demandes durant el procés de convenció constitucional. L'NMSP va assenyalar que tampoc es desarmarà si el Govern

ho sol·licita. Al començament de febrer, l'enviat del secretari general de l'ONU, Ibrahim Gambari, va acabar la seva visita al país sense reunir-se amb el cap de la Junta Militar, el general Than Swe, encara que va poder reunir-se amb la líder opositora, Aung San Suu Kyi, i també amb el primer ministre, el general Thein Sein. De manera simultània, **dos ministres europeus van visitar el país malgrat el boicot imposat per la UE.** La ministra danesa de Cooperació al Desenvolupament, Ulla Tornas, i el ministre noruec de Desenvolupament i Medi Ambient, Erik Solheim, van visitar el país i es van reunir amb membres de la Creu Roja de Myanmar. Els ministres van visitar les zones afectades pel cicló Nargis. Ulla Tornas, a més a més, va sol·licitar al parlament danès un acord per a posar fi a les sancions sobre el país i va anunciar que planejava incrementar l'ajuda financera. **La facció KNU / KNLA Peace Council, escindida del KNU, va arribar a un acord amb la Junta Militar** pel qual els integrants del grup armat exerciran de guardes fronterers al pas de Three Pagodas, a la frontera amb Tailàndia. En canvi, el grup armat d'oposició shan **SSA** va anunciar que intentaria impedir per tots els mitjans la celebració d'eleccions l'any vinent, i que almenys 10 grups armats més compartien aquesta decisió, incloent l'UWSA, aliat del Govern. A mitja març les autoritats tailandeses podrien haver impedit l'entrada al seu territori de dirigents del grup armat d'oposició KNLA, braç armat de l'organització karen KNU. El Govern de Tailàndia els hauria exigint que posessin fi a l'activitat armada des del territori tailandès.

Quant al conflicte del sud de **Tailàndia**, al començament de l'any les Forces Armades van declarar que la insurrecció estava ben organitzada i que estava estructurada en cinc grups, entre els quals destaca **BRN-coordinate**, organització paraigua que coordina les diferents activitats insurgents, i **RKK**, el grup de cèl·lules militars més actiu, amb entre 3.000 i 3.5000 membres. **El nou Govern va anunciar la intenció de crear una nova estructura administrativa per fer front als principals problemes del sud del país.** En l'organisme participaran diversos sectors de la societat civil i de diferents sensibilitats polítiques. El viceprimer ministre, Suthep Thaugsuban, coordinarà l'establiment de l'organització, que va ser considerada una prioritat en l'agenda del nou Executiu. Malgrat això, durant tot el primer trimestre va haver-hi enfrontaments que van causar nombroses víctimes a la regió.

Per altra banda, al començament de febrer, i després de la visita del ministre d'Exteriors de **Tailàndia** a **Cambodja**, tots dos països **van acordar resoldre per mitjans pacífics el contenciós territorial**, que l'any passat va provocar diversos enfrontaments entre les Forces Armades dels dos països. Les dues parts van declarar que el Comitè Conjunt Fronterer de Cambodja i Tailàndia s'havia reunit a Tailàndia entre el 2 i el 4 de febrer i que el primer ministre cambodjà, Hun Sen, visitaria el país veí amb motiu de la cimera de l'ASEAN que s'havia de celebrar poc després a Tailàndia. Alguns dels punts de l'agenda van ser l'intercanvi de presoners i el desplegament de tropes a la frontera comuna.

Europa

a) Sud-est d'Europa

A **Xipre**, i després de la reunió del 5 de gener, el representant especial del secretari general de l'ONU per a Xipre, Tayé-Brook Zerihoun, va afirmar que els líders de les dues comunitats havien arribat a un **ple acord sobre l'harmonització i cooperació entre el Govern Federal i els estats constituents**, i que estaven a prop de l'acord total sobre la jerarquia de normes. D'altra banda, els dos líders van acordar l'establiment d'un consell assessor sobre la preservació, protecció física i

restauració del patrimoni cultural inamovible de Xipre. A mitjan febrer, els líders de les dues comunitats van mantenir dues noves reunions setmanals sobre la qüestió de la propietat, un dels temes més espinosos del procés de negociacions; segons Zerihoun, el proper pas seria decidir si aquest tema es pot seguir abordant en altres espais, amb la qual cosa les reunions bilaterals passarien al següent tema de l'agenda: les qüestions vinculades a la UE. Per la seva banda, el comitè d'Exteriors del Parlament Europeu va instar Turquia a retirar les tropes del nord de Xipre amb la finalitat de contribuir a un clima favorable a la resolució del conflicte de l'illa. També cal assenyalar que, a mitjan març, grups d'empresaris grecoxipriotes i turcoxipriotes, amb d'altres de Turquia i Grècia, van instar en una declaració conjunta a les parts que arribessin a un acord de pau abans del final del 2009. Mentrestant, van continuar les negociacions entre els líders de les dues comunitats de l'illa. En la reunió del 5 de març, **les parts van concloure el diàleg sobre les qüestions de propietat**, tema que les parts transfereixen ara als seus representants, a causa de la seva complexitat i la dificultat d'arribar a un acord.

Quant a Kosovo, a mitjan gener **van entrar en funcionament les Forces de Seguretat de Kosovo** (KSF, per les sigles en anglès), cos que va rellevar els Cossos de Protecció de Kosovo (KPC, per les seves sigles en anglès). L'establiment de les KSF estava previst en el pla d'Ahtisaari. Segons l'OTAN, que entrenarà i supervisarà les KSF, les forces no constitueixen un Exèrcit totalment desenvolupat sinó un cos lleugerament armat. Per la seva banda, el secretari general de l'OTAN, Jaap de Hoop Scheffer, va anunciar que estava disposat a considerar l'abolició de la zona de seguretat militar establerta el 1999 al voltant de la frontera de Kosovo amb Sèrbia. Per la seva banda, Sèrbia ja n'havia plantejat l'eliminació el 2008. Al començament de febrer, la UNMIK va anunciar que estava negociant amb Belgrad i amb Pristina per a iniciar converses sobre qüestions tècniques que afecten els dos territoris. D'altra banda, **líders kosovars van indicar que no volien negociacions mediades per la UNMIK i que preferirien que fossin facilitades per la UE o els EUA**. A mitjan febrer, el president serbi, Boris Tadic, va declarar que el país esperava millorar la relació amb Kosovo en un dictamen internacional, però que mai en reconeixeria la independència. Al març, l'enviat especial de la UE a Kosovo, Pieter Feith, el primer ministre kosovar i altres ministres van fer una crida a totes les comunitats perquè participessin en el procés de descentralització de poders a Kosovo.

Amb relació al contenciós entre **Moldàvia** i la regió del **Transdnièster**, al final de desembre el President Moldau, Vladimir Voronin, i el líder de la regió secessionista del Transdnièster, Igor Smirnov, es van reunir sense aconseguir un acord sobre la represa de converses de pau en el format 5+2, encara que van acordar que de moment continuarien les consultes seguint un model de 2 +1, que inclou Rússia. Més endavant, al final de gener, el Consell de Coordinació d'ONG i Partits Polítics, que agrupa més de 30 organitzacions i partits, va instar la població local de la regió del Transdnièster a no votar en les eleccions parlamentàries Moldaves de l'abril; també va assenyalar que en aquell moment no hi havia cap força a Moldàvia que pogués, una vegada al poder, canviar el curs del conflicte i reconèixer la independència de la regió. A mitjan febrer, la UE va renovar per un any més, fins el febrer del 2010, la prohibició d'entrada a territori de la UE als principals líders i càrrecs del règim del Transdnièster, independent *de facto*. Per la seva banda, el líder independentista, Igor Smirnov, va manifestar que el procés 5+2 era solament un marc assessor i va defensar la necessitat d'un format 2+1 de diàleg amb Moldàvia sota mediació russa. No obstant això, Smirnov va afirmar que si no hi havia entesa en les qüestions polítiques, caldria desenvolupar la cooperació econòmica en interès mutu. D'altra banda, estava prevista una nova reunió del comitè d'experts de les dues parts en conflicte que aborden la creació de mesures de confiança. Alhora, el líder del Transdnièster, Igor Smirnov, va afirmar que reforçarien el seu Exèrcit com a garantia del desenvolupament estable de la seva autoproclamada república. D'altra banda, **Moldàvia i Ucraïna van debatre les possibilitats de crear una Euroregió** que inclouria els districtes moldaus de Floresti, Donduseni, Soldanesti i Sorocaba, el districte Camenca del Transdnièster i la regió ucraïnesa de Vinnytsya, segons Infotag. **L'objectiu seria avançar en les**

relacions entre les autoritats locals moldaves i del Transdnièster, per tal d'intentar resoldre el conflicte i obtenir fons econòmics de la UE. A mitjan març, **els Govern de Moldàvia i la regió del Transdnièster van acordar que seria oportú transformar la missió de manteniment de pau de la CEI en una nova missió sota els auspicis de l'OSCE** una vegada s'arribi a una solució al conflicte del Transdnièster. Així ho van comunicar en una declaració conjunta, promoguda i signada també per Rússia, en el marc d'una reunió trilateral al Kremlin. En el document, **les parts van confirmar la rellevància del format 5+2**, van acordar crear les condicions per tal de reprendre el més aviat possible el treball en aquest format, van afirmar que continuaran mantenint contactes directes i que instaran els grups de treball a establir mesures de confiança.

Amb relació al conflicte de **Turquia al Kurdistan**, a mitjan febrer el líder del PKK, Abdullah Öcalan, va instar les autoritats turques al diàleg amb els kurds, en el marc del desè aniversari de la seva detenció. El Govern no va respondre al nou missatge d'Öcalan, emès pel seu advocat. Per la seva banda, la Plataforma Abanto va organitzar una trobada de dos dies sota el lema "Buscant la pau i un futur junts" a Erbil (Iraq), en la qual van participar prop de 200 intel·lectuals turcs, kurds, armenis i àrabs, entre altres. En la trobada es va posar èmfasi en la necessitat d'aprofundir les relacions entre Turquia i el Govern Regional del Kurdistan iraqià per tal de contribuir a la pau i estabilitat a la regió. Al final de febrer va augmentar la tensió política entorn de la qüestió kurda després del discurs emès en kurd pel líder del partit DTP, Ahmet Turk, en una reunió del seu grup parlamentari al Parlament de Turquia. La classe política majoritària va qualificar els fets de provocació i il·legalitat, al·legant que la llei de Partits Polítics prohibeix l'ús de llengües que no siguin el turc en el marc de l'activitat parlamentària. Segons informacions en mitjans de comunicació citades per Today's Zaman, **el líder kurd de l'Iraq, Massoud Barzani, podria estar portant a terme converses amb el PKK per a negociar un pla que permetés l'abandonament de les armes per part del PKK a canvi d'una amnistia per a alguns dels seus membres durant un determinat període de temps**. A més a més, l'Exèrcit turc no estaria obstaculitzant aquesta opció, segons el diari turc Taraf. Al seu torn, líders kurds del nord de l'Iraq estarien preparant una conferència internacional en la qual representants kurds de tot el món farien una crida al PKK perquè abandonés les armes. A mitjan març, fiscals turcs van donar ordre d'excavar diverses zones al sud-est de Turquia que podrien albergar les restes de persones desaparegudes durant els anys noranta en el marc del conflicte armat. En paral·lel, van reprendre impuls els grups de mares de desapareguts, conegudes en els anys noranta com "les mares del dissabte", amb noves concentracions a Istanbul per a demanar informació sobre el lloc on es troben els seus familiars desapareguts, que incloïen a membres i simpatitzants del PKK, i també civils sense vinculació amb la qüestió kurda. Segons el diari Vatan, **els EUA estarien preparant un pla per a abordar la qüestió kurda, que podria incloure el desarmament del PKK**. El president iraqià, Jalal Talabani, va urgir també el PKK que abandonés les armes i va afirmar que l'era del conflicte armat entre el PKK i Turquia havia arribat al final.

b) Caucas

Pel que fa al contenciós entre **Armènia i l'Azerbaidjan** per l'enclavament de Nagorno-Karabakh, a mitjan gener i enmig de diverses violacions de l'alto el foc, el president azerbaidjanès, Ilham Aliev, va afirmar que la Declaració de Moscou de novembre del 2008 evidenciava que la disputa per Nagorno-Karabakh només es podia resoldre seguint un pla en diverses etapes. **Segons Aliev, la posició inamovible de l'Azerbaidjan requeria primer la retirada de les forces d'Armènia i la resolució dels problemes de seguretat amb garanties internacionals**. En la seva opinió, una vegada resoltos aquests problemes, es podria abordar el tema del futur estatus del territori. Per la seva banda, el Govern d'Armènia va començar a preparar un programa de compensació econòmica per a afavorir el retorn de població Armènia desplaçada de zones del país a la banda de la frontera amb l'Azerbaidjan amb motiu de la guerra dels noranta i de la consegüent

inseguretat. El president de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa, Lluís Maria de Puig, va assenyalar que el subcomitè sobre Nagorno-Karabakh reemprendria les activitats aviat per tal de contribuir a la solució del conflicte. Els presidents armeni i azerbaidjanès, Serge Sarkisian i Ilham Aliev, es van reunir a Zuric en una nova ronda de negociacions en el marc del procés de pau mediat pel Grup de Minsk de l'OSCE. El portaveu azerbaidjanès va afirmar que hi havia hagut grans avenços. Per la seva banda, el Govern turc va assenyalar que el conflicte de Nagorno-Karabakh preocupava Turquia, però que el país no formaria part del pla de solució per a la disputa, cosa que desmentia informacions que havien aparegut recentment en la premsa turca.

Respecte al conflicte de Txetxènia (Rússia), a mitjan gener Yaragi Abdulayev, enviat del líder polític rebel a l'exili Akhmed Zakayev, va visitar Txetxènia per a mantenir converses amb el president txetxè, Ramzan Kadírov, segons l'agència de notícies vinculada als grups rebels Kavkaz-Tsentr, contrària a la figura de Zakayev. Segons Kavkaz-Tsentr, la visita podria ser la preparació d'una possible visita de Zakayev, que viu al Regne Unit, a Txetxènia, viatge que no es va fer durant el trimestre. Zakayev va manifestar que la solució al conflicte entre Rússia i Txetxènia no es trobava en l'àmbit militar sinó en el polític, i que estaven oberts al diàleg també amb els representants de Kadírov. Diversos analistes van considerar que hi ha un cisma entre el braç militar dels grups rebels (progressivament més vinculat a l'islamisme i interrelacionat amb altres formacions del nord del Caucas amb l'objectiu d'establir un emirat a la regió) i figures de caire polític vinculades al nacionalisme polític Txetxè dels anys noranta, com Zakayev, que han quedat aïllades en les seves posicions després del retorn de molts excombatents rebels a Txetxènia per a ingressar en el règim de l'exrebel i actual president txetxè, Ramzan Kadírov.

Sobre els conflictes de Geòrgia amb les regions separatistes, a mitjan febrer les parts en conflicte van acordar a Ginebra amb mediació de l'ONU, l'OSCE i la UE, propostes per a l'establiment de mecanismes conjunts de prevenció i resposta d'incidents. En un comunicat conjunt, els mediadors assenyalen que entre les mesures s'inclouen la celebració de trobades setmanals - o més freqüents si es considera necessari - entre les estructures responsables de la seguretat i l'ordre públic a les zones de tensió i amb organitzacions internacionals. A més a més, s'establirà una línia de comunicació durant les 24 hores, i es duran a terme visites conjuntes a les zones que causin preocupació. El president de torn de la UE ha qualificat l'acord d'avenç vital. Pel que fa a Abkhàzia, el president georgià va afirmar que la missió de l'ONU no era efectiva i que no es lamentaria massa si deixés de funcionar. El ministeri de Defensa de Geòrgia i la missió d'observació de la UE EUMM van signar un memoràndum que estipula restriccions al moviment de les forces georgianes en zones adjacents a Abkhàzia i Ossètia del Sud. Segons el cap de la EUMM, es tracta d'un pas unilateral de Geòrgia que contribueix a l'aplicació de l'acord d'alto el foc de l'agost. Segons l'acord, Geòrgia no podrà desplegar més d'un batalló de tropes a menys de 15 quilòmetres de la frontera amb Abkhàzia, mesura que també s'aplica per a Ossètia del Sud. Tampoc podrà desplegar armes de 120mm de calibre o més en aquestes zones, entre altres mesures. A mitjan febrer, el líder d'Abkhàzia va afirmar que no hi haurà observadors de la UE a Abkhàzia, i va instar el Consell de la UE i el Parlament Europeu que entenguin que no hi haurà noves discussions sobre l'estatus d'Abkhàzia. El Govern georgià va proposar la desmilitarització d'Abkhàzia i va plantejar la necessitat d'enviar una força policial internacional a la regió. Mentrestant, el Govern abkhaz va afirmar que no tenia plans d'integrar-se a Rússia o a cap altre Estat, sinó que el seu objectiu era la construcció d'un Estat independent. Alhora, el president abkhaz, Sergey Bagapsh va anunciar que estava estudiant la conveniència de continuar participant en les converses internacionals de Ginebra sobre la seguretat i estabilitat a Abkhàzia i Ossètia del Sud. Segons Bagapsh, aquest procés negociador no té futur.

Pel que fa a la regió d'Ossètia del Sud, reconeguda com a Estat independent per Rússia l'any passat, i tal com ja s'ha comentat, al final de gener el ministeri de Defensa de Geòrgia i la missió

d'observació de la UE (EUMM) van signar un memoràndum que estipulava **restriccions al moviment de les forces georgianes en zones adjacents a Abkhàzia i Ossètia del Sud**. A mitjan febrer, els països de l'OSCE van acordar prolongar fins al 30 de juny la presència dels 20 observadors addicionals desplegats a zones adjacents a Ossètia del Sud l'agost del 2008. La decisió no afecta la data límit del mandat de la missió de l'OSCE al país, que havia acabat el 31 de desembre del 2008 sense que s'hagi arribat a un acord per a renovar-la, a causa de l'oposició de Rússia. A mitjan març, el Govern d'Ossètia del Sud va anunciar que en un termini breu es firmaria un **acord militar amb Rússia per a permetre-li l'ús del territori d'Ossètia per a crear bases militars per un període de fins a 99 anys**. D'altra banda, el líder d'Ossètia, Eduard Kokoity, va manifestar que la UE i l'OSCE eren responsables dels fets d'agost del 2008 i va expressar disconformitat amb la missió d'observació de la UE, l'EUMM, perquè considera insuficient el treball que duu a terme.

Orient Mitjà

Al començament de l'any, a l'Iraq es va restablir una línia aèria comercial entre un país de l'Europa Occidental i Bagdad després de 17 anys sense servei. A l'inici de febrer es van celebrar eleccions provincials al país amb una participació del 51% segons dades de la Comissió Electoral. Segons dades del Govern, la participació va créixer en les àrees sunnites, comunitat que havia boicotejat eleccions anteriors. A mitjan març, **el Govern de Nuri al-Maliki va fer una crida a la reconciliació entre els diferents grups del país**, sol·licitant el perdó per a aquells que van treballar amb el govern de l'expresident Saddam Hussein, després d'assistir a una conferència de reconciliació amb una tribu xiïta. Al-Maliki va declarar que una part important del pla de reconciliació és la **creació de consells tribals que tinguin una participació rellevant en el govern local**. Aquesta iniciativa va rebre l'oposició de diversos polítics iraquians, que van afirmar que això només responia a la intenció d'Al-Maliki d'obtenir bons resultats en les eleccions parlamentàries de l'any següent. D'altra banda, **representants kurds, turcmans i àrabs, en disputa pel poder a la ciutat septentrional de Kirkuk, van arribar a un acord** que estipula que el Govern del districte serà ocupat per un kurd, el càrrec de vicegovernador per un àrab, i la presidència del consell local correspondrà a un turcman.

Pel que fa a la situació entre Israel i Palestina, el trimestre va estar profundament marcat per l'ofensiva israeliana contra la Franja de Gaza del 27 de desembre, que va causar la mort de més de 1.300 persones i milers de ferits, en l'operació més violenta des de la guerra del 1967. Abans de l'inici de l'operació, la ministra d'Exteriors israeliana, Tzipi Livni, va declarar que Israel havia d'enderrocar Hamas. L'atac va tenir lloc quan va acabar la treva de sis mesos entre Hamas i Israel que finalitzava el 19 de desembre. Després de diversos intents, el 8 de gener el **Consell de Seguretat de l'ONU va aprovar una resolució presentada pel Regne Unit, la resolució 1860, amb 14 vots a favor i amb l'abstenció dels EUA**, que feia una crida a un alto el foc immediat, durable i plenament respectat, que portés a una retirada completa de les forces israelianes de Gaza, a la permissió de provisions alimentàries, combustible i tractament mèdic en el territori, amb una intensificació de les gestions internacionals per a prevenir el contraban d'armes i municions a la Franja. Abans de la resolució algunes instàncies internacionals havien formulat propostes per a posar fi a les hostilitats a Gaza, incloent una treva de 48 hores proposada pel president francès, Nicolas Sarkozy, un alto el foc provisional per la UE, una treva de llarga durada pel Quartet de l'Orient Mitjà, i un alto el foc immediat per un període limitat per part d'Egipte. Al final de gener, Hamas es va declarar disposada a acceptar una treva d'un any mentre que el Govern d'Israel exigia que fos de 18 mesos, després que les treves declarades per les parts el dia 18 de gener després de l'ofensiva israeliana sobre Gaza fossin violades reiteradament. L'oferiment de Hamas exigia que, a canvi, Israel aixequés el bloqueig imposat a la Franja i accedís a l'obertura de tots els punts de pas a Gaza. L'enviat del Govern dels EUA a l'Orient Mitjà, George Mitchell, va

visitar la regió coincidint amb les primeres violacions de l'alto el foc el 28 de gener, i va fer una crida a Egipte per tal que contribuís a la consolidació de l'acord. A mitjan febrer, després de l'ofensiva israeliana sobre Gaza i les declaracions separades de treva formulades per Hamas i Israel el 18 de gener, van continuar les **converses amb els auspicis d'Egipte sobre l'establiment d'una treva de llarga durada**. Durant les negociacions, les dues parts van acostar posicions en aspectes com l'establiment d'una zona de contenció de 300 metres al llarg de la frontera de Gaza amb Israel. Tanmateix, el principal desacord va ser l'exigència israeliana d'alliberament del soldat capturat per Hamas el 2006 com a requisit per a arribar a qualsevol acord. Al començament de març, **la secretària d'Estat nord-americana, Hillary Clinton, va visitar l'Orient Mitjà per primera vegada des que va prendre possessió del càrrec, i va afirmar que una solució basada en els dos Estats era inevitable**. Clinton va afirmar que els EUA estaven disposats a iniciar una diplomàcia agressiva amb totes les parts per a aconseguir un acord global que aportés pau i seguretat tant a Israel com als veïns àrabs. A mitjan març, Hamas va culpar Israel del fracàs en les negociacions indirectes intervingudes per Egipte que havien de facilitar un intercanvi de presoners, interrompudes el 18 de març després que Israel declarés que Hamas havia incrementat en l'últim moment les demandes. Hamas havia exigint l'entrega d'un total de 1.000 presoners, precisant només 450 noms. Olmert va afirmar que la seva posició havia estat generosa però que hi havia límits que no estava disposat a traspasar. Hamas va declarar que no tenia cap responsabilitat en el llançament de coets procedents de Gaza i que actuaria contra els seus responsables.

Amb relació al procés d'acostament entre Israel i Síria, després de l'ofensiva israeliana sobre Gaza, **el Govern siríà va anunciar la suspensió de les converses indirectes amb Israel intervingudes per Turquia**. A mitjan març, el president siríà, Bashar al-Assad, va afirmar que era possible arribar a un acord de pau amb Israel però que la normalització de relacions només seria possible si Israel posava fi al conflicte amb els palestins. D'altra banda, dos enviats de l'administració nord-americana van trobar-se amb alts responsables del Govern siríà, fet que representa els primer contacte d'alt nivell entre els EUA i Síria des del 2005.

Pel que fa al Líban, cal destacar que a mitjan març **el Govern del Regne Unit va declarar que havia restablert contactes amb l'ala política del moviment libanès Hezbollah**, i va afirmar que es tractava d'una resposta a l'evolució política positiva del país. Aquest pas va tenir lloc 10 mesos després que Hezbollah signés un acord d'unitat i s'incorporés al Govern libanès. Va ser el 2008 que el Govern britànic va incorporar l'ala militar de Hezbollah a la llista d'organitzacions prohibides per la seva suposada implicació en l'entrenament d'insurgents a l'Iraq. El portaveu del ministeri d'Afers Exteriors va declarar que estaven explorant dur a terme contactes oficials amb l'ala política de Hezbollah, incloent els parlamentaris, per a intentar impulsar el seu distanciament de la violència i el seu paper constructiu, democràtic i pacífic en la política libanesa. Tanmateix, les mateixes fonts van especificar que el Regne Unit no tindria cap contacte amb l'ala militar de Hezbollah.

Sobre els conflictes interns entre els grups de Palestina, al començament de febrer Hamas va fer una crida per a una nova representació del poble palestí, afirmació que va ser considerada inacceptable per part del president, Mahmud Abbas. En el marc de la situació de Gaza, les dues formacions es trobaven en **converses amb la mediació d'Egipte per a intentar acostar posicions**, a deu mesos de la primera trobada directe entre les dues formacions. El Caire va proposar una trobada per al 22 de febrer entre les parts, però el portaveu de Hamas, Fawzi Barhoum, va declarar que la seva organització sol·licitava primer l'establiment d'un comitè per a l'alliberament dels "presos polítics" amb membres dels dos partits per a preparar el terreny per a les converses de reconciliació. Pocs dies després, no obstant això, totes dues formacions polítiques van acordar la **creació de cinc comitès encaminats a la formació d'un govern d'unitat nacional interí** que prepararia la celebració d'eleccions presidencials i legislatives, i que coordinaria la reconstrucció

de Gaza. A mitjan març, diverses formacions rivals palestines reunides al Caire **van acordar la celebració d'eleccions legislatives i presidencials abans del final de gener del 2010**, encara que estaven en desacord sobre la formació d'un Govern d'Unitat que seria l'encarregat de preparar els comicis. Segons els participants, la diferència principal que enfrontava Al-Fatah i Hamas era la decisió de si el nou Gabinet hauria d'estar format per grups polítics o per tecnòcrates independents, tal com diversos països occidentals i Egipte havien sol llicitat. Poc després d'interrompre les negociacions el 19 de març van anunciar que es reprendrien l'1 d'abril.

Sobre el conflicte del **Iemen**, al final de gener el Comitè de Mediació de Saad va aconseguir que les autoritats iemenites permetessin que prop de 100 seguidors d'Al-Houthi ferits durant els últims enfrontaments a la província busquessin tractament en altres hospitals fora de Saad. En aquest context, **un comunicat de premsa del líder Abdul Malik al-Houthi va informar que havien procedit a l'alliberament de 30 presoners de les forces armades i cossos de seguretat, i al seu lliurament al Comitè de Mediació, com a gest de prova de les bones intencions del grup i com un pas per a activar la pau.** Al final de febrer, tanmateix, la situació a la província de Saad es mantenia tensa malgrat el discurs oficial que afirmava el contrari, segons van indicar fonts tribals. Segons aquestes fonts, el Govern no havia complert la seva part de l'acord amb els al-Houthistas, en concret l'alliberament dels 1.200 detinguts en presons de seguretat, a més de la insistència pel reestacionament de tropes per part de responsables militars i de seguretat en àrees de les que el Govern havia acceptat retirar-se. En opinió dels líders tribals, la guerra es podia reprendre en qualsevol moment, ja que la situació era agreujada per la tensió afegida entre els partidaris d'Al-Houthi i les tribus que es mantenen fidels al Govern.

ALGUNES DE LES RECENTS INICIATIVES CIUTADANES PER A LA SOLUCIÓ POLÍTICA DEL CONFLICTE COLOMBIÀ

NOM	PROPOSTA	PROPÒSIT	MÈTODE
Colombianos i Colombianas por la Paz (CCP)	Diàleg entre societat civil i comandàncies de FARC i ELN	Promoure l'acord humanitari i acostar les parts per a inici de diàlegs de pau	Diàleg epistolar públic
Escola de Cultura de Pau de la Universitat Autònoma de Barcelona (amb suport de FESCOL i CCN)	Propostes de futur per a una Colòmbia en pau	Construir consens social sobre sortides en temes clau del conflicte polític, econòmic i social, per a presentar al país i les parts del conflicte	Presentació de propostes per part de grup de personalitats rellevants de diferents sectors i àmbits socials, en un document únic
Comisión de Conciliación Nacional	Acuerdo Nacional para la Paz y la Reconciliación, amb la idea que l'única sortida al conflicte és el diàleg i la negociació (declaracions de Mon. Rubén Salazar)	Construir consens social entorn de temes puntuals relacionats amb la solució política del conflicte	Trobades de CCN amb diferents sectors de la societat en l'àmbit nacional i en la regió
Centro de Liderazgo i Gestión, REDEPAZ i FESCOL	Evolución Colombia: Un Horizonte Compartido	Identificar transformacions que Colòmbia necessita per a assolir canvis veritables	Diàleg col·lectiu entre líders colombians representatius de diferents tendències polítiques, econòmiques, socials, geogràfiques i ètniques
Grup de Washington: colombians convocats per Institut de la Pau d'Estats Units i Colombia Human Rights Committee	Diplomàcia ciutadana per a la solució política del conflicte armat	Promoure en la societat i comunitat internacional el diàleg i la negociació com via per a superar el conflicte armat a Colòmbia	Carta al President Obama demanant: 1- suport a sortida negociada al conflicte, 2- revisió de lluita antidroga, 3- Tractat de comerç just, 4- Prioritzar el respecte pels drets humans, 5- Suport a la justícia colombiana
Iniciativa de París: Líders polítics d'Amèrica Llatina i Europa i representants de societat civil colombiana convocats per Secours Catholique	Diàleg polític entre Europa-Mercosur-Amèrica Llatina per a explorar solució negociada al conflicte armat a Colòmbia	Promoure en la societat i comunitat internacional, com UNASUR i la UE, el diàleg i la negociació com via per a superar el conflicte armat a Colòmbia	Convocatòria a partits polítics i parlamentaris d'Europa i Amèrica Llatina. Incidència en cancelleries europees
Xarxa Estats Units – Europa - Colòmbia	Articular esforços de Grup de Washington i Grup de París amb iniciatives ciutadanes en curs a Colòmbia	Coordinar accions per a optimitzar esforços, en el propòsit comú de la solució política al conflicte	
Jean Pierre Gontard	Cercle de Savis de Providència	Avançar en la regulació del conflicte armat, promovent actes humanitaris puntuals de les parts, que poden ser unilaterals, de bona voluntat o convinguts. Contribuir a crear bases de confiança per a diàlegs de pau	Grup de persones de la societat (excomissionats, exdirigents guerrillers, exgenerals, exfacilitadors de pau, sacerdots, experts), construeixen propostes pràctiques i realistes per a les parts. Tràmit de les propostes pel diàleg epistolar o directe.
Asamblea Permanente de la Sociedad Civil per la Pau	Diplomàcia ciutadana per a la solució política del conflicte armat	Promoure en la societat i comunitat internacional el diàleg i la negociació com via per a superar el conflicte armat a Colòmbia	Carta a Caps d'Estat i participació de la societat civil colombiana en la Cinquena Cimera de les Amèriques (Trinidad i Tobago, abril/2009). Gira per països del Mercosur, Mèxic, Costa Rica i El Salvador i EUA. Incidència a ONU i OEA. Articulació amb Grup Washington i Iniciativa París. Demanen: 1- suport a sortida negociada del conflicte, 2- instar les parts al diàleg útil amb resultats, 3- facilitació i acompanyament internacional, 4- donar suport a la societat civil en el seu dret de buscar camins de pau.

A la fi de febrer, des del Congrés dels EUA fonts del partit Demòcrata van revelar que el finançament del Plan Colombia el 2009 es mantindria en 545 milions de dòlars, però canviaria la

distribució interna, donant més prioritat a l'ajuda per a programes socials i de suport a la reinserció d'excombatents. A més a més, el nou text del Plan Colombia augmenta la condicionalitat de l'ajuda i demana al Departament d'Estat que informi regularment el Congrés sobre la situació de drets humans a Colòmbia i faci el seguiment de la desmobilització de les xarxes paramilitars, per tal d'assegurar que el Govern talla els vincles amb els grups. Al març, l'informe final de l'Alta Comissionada per als Drets Humans de l'ONU, emès després de l'Examen Anual Voluntari al qual s'havia sotmès el govern colombià, va considerar **deficients els resultats de l'aplicació de la llei de Justícia i Paz, principalment en el tema de reparació a les víctimes**. Alhora va considerar que les mesures preses pel govern per a combatre la pràctica de les execucions extrajudicials no havien aconseguit la reducció d'aquesta pràctica de manera significativa. L'informe va assenyalar l'estat d'indefensió que afronten les comunitats indígenes i els grups afrocolombians davant de l'acció violenta dels actors del conflicte armat que assassinen els seus membres i els expulsen de les seves terres. Finalment, cal destacar que el Fiscal General de la Nació, Mario Iguarán, va informar que fins al moment **s'havien obert 900 processos judicials en els quals estaven involucrats més de 1.400 membres de la Força Pública per la desaparició i assassinat de més de 1.300 persones que van ser presentades com a guerrillers donats de baixa en combat**. Al març, finalment, en carta oberta a la guerrilla de les FARC, el Consell Regional Indígena del Cauca, CRIC, va proposar un diàleg epistolar a l'organització insurgent. També va qüestionar la conducta d'agressió i violència contra les comunitats indígenes al sud de Nariño. A més a més, va recalcar que les seves comunitats no participen en el conflicte armat i que no donen suport a cap actor armat, va exigir que els seus territoris no fossin utilitzats com a escenari de guerra i va demanar responsabilitats per l'assassinat de vuit indígenes de l'ètnia awá, que s'havien atribuït les FARC.